

ROZHOVOR S PAMĚTNÍKEM

Věk pamětníka: 47. Původ pamětníka: intelektuální, za komunismu nevhodný. Vzdělání pamětníka: středoškolské (z politických důvodů nepřijat na vysokou školu). Přibližné bydliště pamětníka: Praha.

Byla jsi politicky angažovaná? Jakou důvěru nebo nedůvěru jsi měla v režim a jaká jsi měla očekávání?

Politicky angažovaná jsem nebyla, důvěru v režim jsem neměla a moje očekávání bylo jen očekávání na padnutí režimu.

Jak ses cítila při pádu komunismu?

Skvěle. Prožívala jsem ohromnou radost a euforii.

Jak jsi byla politicky angažována?

Jednoznačně jsem byla proti komunismu. Podporovala jsem změny v roce 1989. Podporovala jsem Občanské fórum. Každý den jsem se účastnila protestních akcí na Václavském náměstí.

Jak jsi vnímala opoziční demonstrace během roku 1989?

Opoziční demonstrace během roku jsem vnímala velmi pozitivně, s nadšením a aktivně jsem se jich účastnila.

Kdo pro tebe představoval a symbolizoval změny?

Pro mě to byl Václav Havel a potom například Marta Kubišová.

Jaká atmosféra panovala u tebe na pracovišti.

No, většina lidí na pracovišti se také účastnila demonstrací a podporovali pád komunismu, takže jsme táhli za stejný provaz.

Jak probíhala listopadová revoluce ve tvém okolí, v rodině a v práci?

Moje maminka byla od roku 1968 aktivní disident. Po celou dobu byla rodina perzekuována. Vzniklou situaci v roce 1989 celá rodina podporovala. Vzhledem k pracovišti v centru města a protisocialisticky

založeným pracovníkům jsem měla rychlou informovanost a dostupnost k nelegálním demonstracím (pracoviště ve Spálené ulici).

Jak se aktivizovala veřejnost?

Veřejnost se rozdělila. Lidé se postupně přestávali bát perzekuce a dosavadního režimu a začali veřejně vyjadřovat své názory. Popřípadě se někteří překabátili.

Jak fungovaly místní mocenské struktury?

Myslím si, že zpočátku místní orgány fungovaly. Naštěstí ale postupně ztrácely moc.

Co se pro tebe stalo zlomovým okamžikem?

Zlomovým okamžikem pro mne byly demonstrace a svržení vlády. Svou roli v tom také sehrála soudržnost lidí.

Co formovalo tvoje postoje během listopadové revoluce?

Můj postoj byl formován již od raného dětství vzhledem k tomu, že jsem žila v disidentské rodině.

Kdy jsi měla pocit, že došlo ke zlomu?

Pro mě ke zlomu došlo během demonstrací a následným schůzkám na pracovišti.

Kdo pro tebe byl nejdůvěryhodnější?

Nejdůvěryhodnější pro mě byla rodina a její přátelé. Mezi rodinné přátele patřili Václav Havel, Karel Kryl, p.Kohout, Kundera. Moje maminka se se všemi velmi dobře znala a přátelila se s nimi.

Jaký koncept změny jsi vnímala jako nejpravděpodobnější a nejdůvěryhodnější?

Havlův.

Jak jsi vnímala roli médií jako například ČST, rozhlas, Občanské fórum? Myslíš si, že Občanské fórum bylo účinné?

ČST jsem neměla čas sledovat kvůli účasti na demonstracích a podvratným činnostem. V ČST byly nejdříve lživé informace. Později postupně zveřejňování informací pravdivých. Nicméně rozhlas byl rozličný v pravdivosti zpráv, jak na které stanici. Myslím si, že Občanské fórum bylo účinné. Byla jsem jeho členkou.

Vnímala jsi listopadovou revoluci jako pozitivní změnu? A vnímáš ji dnes jako pozitivní změnu?

Listopadovou revoluci jsem vnímala jako velice pozitivní a dlouho očekávanou změnu a stále ji jako pozitivní změnu vnímám. Díky ní mohly mé děti vyrůst ve svobodné zemi.

Myslíš si, že jsou dnešní poměry spíše podobné těm předlistopadovým nebo se od nich spíše liší?

Asi jak v čem. Ale většinou se liší.

Čeho sis všímala, co jsi vnímala?

Snázila jsem se vnímat vše, co šlo. Politické změny, atmosféru, národní sebedůvěru...

Jaké máš vzpomínky na listopadovou revoluci?

Mám vzpomínku na úžasnou atmosféru na Václavském náměstí. Po dlouhé době se lidé sjednotili, společně bojovali za stejnou věc. Takže mám vzpomínku hlavně na atmosféru, lidskou soudržnost a naději.

Jaké místo máš spojené s listopadovou revolucí?

Určitě Václavské náměstí.

A jaké předměty ti připomínají listopadovou revoluci?

Klíče a zapalovače.